

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag

Interessen for at bevare og værne om det Lands ejendommelige Naturskønhed og sikre Almenheden den lettest mulige adgang til smukke og ejendommelige Landskaber har i de senere Aar været i sterk Vækst. I Aaret 1905 blev der af 3 naturvidenskabelige Foreninger, Dansk naturhistorisk Forening, Dansk botanisk Forening og Dansk geologisk Forening, nedsat et Udvalg for Naturfredning, der ved Indstillinger til og Forhandlinger med Staten, Kommuner og private har opnaaet smukke Resultater i Retning af Fredning af forskellige ejendommelige Dele af Landet, og i Aaret 1911 er der dannet en Forening for Naturfredning, hvis Formaal væsentlig er rettet paa lignende Opgaver, og ogsaa denne Forening har ad privat Vej opnaaet betydningsfulde Resultater.

Fra forskellig Side, bl. a. fra et i 1914 nedsat Fællesudvalg, repræsenterende Udvalget for Naturfredning, Foreningen for Naturfredning, Foreningen til gamle Bygningers Bevarelse, Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse og Den danske Turistforening, har Regeringen modtaget en henvendelse om Lovgivningsmagtens Bidrag til Gennemførelsen af de nævnte Formaal, dels ved at skabe Grundlag for at paalægge Fredning mod Ejerenes Vilje, dels ogsaa ved at give Hjemmel for det offentlige Støtte i økonomisk Henseende. Men end Ministeriet maa formene, at de paagældende Opgaver ofte bør løses ved privat Ordning, maa det dog erkendes, at der kan staa saa væsentlige Interesser paa Spil for hele Landet, at der er Grund til en tvangsmæssig Indgriben fra det offentlige Side, eventuelt tillige pekuniær Hjælp til Ordningens Gennemførelse, ligesom der paa et enkelt Punkt, nemlig Spørgsmaalet om Befolkningens Adgang til den frie Strand, se Forslagets § 14, er Grund til en Lovbestemmelse for at undgaa Tvivl, og man har derfor optaget Spørgsmaalet til nærmere Overvejelse. Som Resultat heraf forelægges nærværende Lovforslag, der tilsigter at skaffe Hjemmel til i Befolkningens Interesse at sikre eller sikre Adgangen til Landskaber, Bygninger, Mindesmærker etc., uden at gaa paa den anden Side at gaa den private Ejers Interesser for nær.

Angaaende Forslagets enkelte Paragraffer bemærkes følgende:

ad § 1.

Ministeriet anser det for mest hensigtsmæssigt, at Varetagelsen af de Interesser, som det er Lovens Hensigt at beskytte, lægges i Hænderne paa en enkelt til vedkommende By eller Amdraadskredknyttet Person, som man foreslaar at benævne Fredningskommissær. Dog mener man ikke, at denne Kommissær paa egen Haand skal kunne træffe Bestemmelse om, hvorvidt Fredning skal ske eller ikke, eller om de i Forbindelse hermed staaende Spørgsmaal om Erstatning etc., hvorimod man for at opnaa en alsidig og sagkyndig Bedømmelse af disse Spørgsmaal, der er af indgribende Vigtighed baade for Samfundet og for de private, har henlagt Myndigheden til at afsige Kendelser herom til en særlig Kommission, for hvilken Fredningskommissæren vil blive født Formand, jfr. § 2.

Det foreslaas endvidere, at der for hver Fredningskommissær udnævnes en Suppleant, der kan fungere i Kommissærens Fraværelse eller midlertidige Forfald. Hvis en Fredningskommissær i sin Funktionstid, som foreslaas sat til 4 Aar, dør, flytter bort fra Byen eller Amdraadskredsen eller lignende, maa der derimod udnævnes en ny Kommissær for den resterende Del af Perioden.

Til Fredningskommissærer og Suppleanter bør naturligvis udnævnes Personer, der har særlig Interesse for og Kendskab til de af Loven omfattede Formaal, og man har derfor tillagt Foreninger og Institutioner, der virker for disse Formaal, — altsaa navnlig Naturfredningsforeninger, Forskønnelsesforeninger, Foreninger til Fredning af historiske Mindesmærker eller gamle Bygninger, Turistforeninger og andre for Befolkningens Friluftsliv virkende Foreninger — Ret til at bringe egnede Emner i Forslag. Da man ikke anser det for hensigtsmæssigt at gøre Hvervet til et tvungent Ombud, maa det yderligere være en Forudsætning, at de paagældende er villige til at overtage Hvervet.